

Sabata, 'reina' de la nit

Una escena de 'The fairy queen', divendres a Peralada MIQUEL GONZÁLEZ / SHOOTING.

En el camí d'accés a l'Auditori del Festival de Peralada, com si sortissin del jardí circumdant, uns personatges es creuaven amb el públic abans d'incorporar-se a l'escenari per representar *The fairy queen*, o potser una altra cosa a propòsit de l'obra que Henry Purcell, amb llibret de Thomas Betterton, va compondre el 1692 inspirant-se en *El somni d'una nit d'estiu*, comèdia en què, escrita un segle abans, Shakespeare posa en circulació el desig, que, en un bosc màgic on conviuen esperits i humans, crea enamoraments sobtats i aparellaments inesperats amb la mediació d'un filtre amorós.

El cas és que, amb la concepció dramàtica del director d'escena Joan Anton Rechi, aquells personatges surten del món operístic i,

vistos a l'escenari, s'hi podien reconèixer, entre d'altres, *Madama Butterfly*, *Don Giovanni*, *Tosca*, *Rigoletto*, *La Traviata*, *Salomé*, *Carmen* i *Escamillo*. Un homenatge a l'òpera i al mateix festival que n'ha acollit tants, de muntatges? Així ho presenta Rechi, que ahora afirma que vol transmetre allò essencial de *The fairy queen* a través d'un muntatge que redueix a dues les tres hores i mitja d'aquesta semiòpera barroca, mentre que els cinc actes es reconverteixen en dues parts que separen el caos del desig nocturn i la restitució de l'ordre diürn. Tanmateix, mentre que es fa difícil seguir una línia argumental amb una desconstrucció que ho acosta a un collage, és possible tenir la sensació que la delicadesa poètica de la música (i fins i tot dels textos) de l'obra de Purcell xoca amb el vodevil que es munta a l'escenari (ocupat per una escenografia no precisament bonica en què se suposa que unes plantes penjants representen el bosc), amb uns personatges que despisten amb la seva mateixa figuració i que es mouen constantment sense que a vegades s'hi vegi el sentit, per molt que, com si anessin a la recerca d'un autor, també s'invoqui l'esperit de Pirandello.

Per crear un fil i una complicitat amb el públic, actuant com a narrador i inductor dels actes hi apareix Xavier Sabata com a reina de la nit, però no pas vestit com la reina de les fades, Titània, encara que l'encarni fugaçment, així com al rei Oberon i al follet Puck, sinó que, de manera successiva, es va mudant en les reines angleses Elisabet I, Victòria i Elisabet II. És evident que el contratenor, que manté la vocació d'actor en la seva carrera com a cantant, hi va xalar a gust, però, sense que s'hi acabi de percebre una idea dramàtica i ni tan sols mordaç, sembla un joc i fins i tot un caprici que, a través del transvestisme i detalls com ara les diverses caigudes de les reines, provoca una comicitat una mica fàcil. Això mentre que, en la circulació nocturna del desig, els aparellaments homosexuals duen a pensar que la sensibilitat queer (a la qual dona tant de joc l'òpera barroca i també les comèdies de Shakespeare) pot deixar de ser transgressora i convertir-se en un clíxé.

Tenint present la reacció final del públic davant aquesta nova producció del Festival de Peralada, presentada divendres, no es pot dir que la proposta de Rechi no tingui ganxo. Tanmateix, insisteixo, aquesta cronista va sentir una mena de dissociació entre l'obra de Purcell i el muntatge. No només pels elements que incorpora, sinó perquè una cosa és allò poètic, amb el seu misteri, i una altra és voler-ho explicar, si no és que, a més, potser es vol explicar una altra cosa. *The fairy queen* és una comèdia d'una nit d'estiu, però amb una subtilitat que contrasta amb l'explicitació d'un vodevil amb una gràcia que cadascú rep a la seva manera.

En tot cas, la bellesa de la música de Purcell va sobreviure poderosament a través de l'exquísida interpretació de

l'orquestra barroca Vespres d'Arnadi, que, dirigida amb la finesa habitual de Dani Espasa, estava amagada al fossat. I també van ser excel·lents les aportacions vocals dels solistes i de l'Ensemble O Vos Omnes, formació artística resident de l'actual edició del Festival de Peralada. Pel que fa als solistes, s'hi va lluir especialment la soprano holandesa Judith van Wanroij (vestida com la temperamental Tosca) i, a banda del gust que es va concedir encarnant totes les reines, Xavier Sabata no va desaprofitar l'oportunitat de brillar com a cantant interpretant dues peces afegides de Purcell: Music for a while (provinent del drama heroic Oedipus) i la cançó Sweeter than roses. En la música i el cant, sempre hi va haver poesia. I somni.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 24-07-2022, Pàgina 29

-El Punt Avui. Nacional 24-07-2022, Pàgina 21

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2171120-sabata-reina-de-la-nit.html>